

Metodický pokyn Ministerstva zdravotnictví k zákonu č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů, kterým se stanoví pravidla průběhu studia pro účastníky specializačního vzdělávání

K zabezpečení specializačního vzdělávání nelékařských zdravotnických pracovníků podle ustanovení § 55 až § 60 zákona č. 96/2004 Sb. o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o nelékařských zdravotnických povoláních“) vydává Ministerstvo zdravotnictví České republiky (dále jen „ministerstvo“) tento metodický pokyn:

Článek 1

Podle tohoto metodického pokynu postupují akreditovaná zařízení, která jsou oprávněná uskutečňovat vzdělávací program specializačního vzdělávání.

Článek 2

Zařazení zdravotnických pracovníků do specializačního vzdělávání

(1) Uchazečem o zařazení do specializačního vzdělávání je zdravotnický pracovník, který získal odbornou způsobilost podle § 5 až § 28 zákona o nelékařských zdravotnických povoláních.

(2) Žádost o zařazení do oboru specializačního vzdělávání podává uchazeč organizacím pověřeným Ministerstvem zdravotnictvím jako orgánu věcně příslušnému dle § 58 zákona č. 96/2004 Sb. Pověřenými organizacemi jsou Národní centrum ošetřovatelství a nelékařských zdravotnických oborů v Brně (dále jen „NCO NZO“) nebo Institut postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví v Praze (dále jen „IPVZ“). V příloze č. 1 je uvedeno, které obory jsou zabezpečovány NCO NZO a které obory jsou zabezpečovány IPVZ. Formulář žádosti je k dispozici na www.mzcr.cz, www.nconzo.cz, www.ipvz.cz, nebo na studijním oddělení NCO NZO a studijním oddělení IPVZ. Na požádání bude formulář žádosti zaslán uchazeči.

(3) Součástí žádosti jsou úředně ověřené kopie dokladů o získané odborné způsobilosti, pokud žadatel svou způsobilost nedoloží jedním z těchto způsobů:

- a) osobně předloží originály dokladů a pověřená organizace doklady ověří pro své účely,
- b) předloží průkaz odbornosti (index),
- c) požádá pověřenou organizaci o doložení svých dokladů, neboť organizace těmito doklady již disponuje. V žádosti uvede číslo osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu.

Doklady o specializované způsobilosti nebo zvláštní odborné způsobilosti jsou součástí žádosti pouze tehdy, pokud je podmínkou zahájení specializačního vzdělávání získání specializované nebo zvláštní odborné způsobilosti. Za tyto doklady se považuje rovněž průkaz odbornosti a doklady o uznání kvalifikace získané v cizině. Doklady podle věty první a druhé tohoto odstavce nemusí být dokládány tehdy, když je má ministerstvo nebo pověřená organizace již ve své evidenci a uchazeč o to požádá.

(4) Při splnění podmínek stanovených v odstavci 2 pověřená organizace zařadí uchazeče do specializačního vzdělávání do 30 dnů po obdržení žádosti a zároveň uchazeči oznámí předpokládaný termín začátku vzdělávání. Den zařazení do specializačního vzdělávání nemusí být totožný se dnem zahájení výuky ve specializačním vzdělávání. Uchazeč může v žádosti uvést konkrétní pracoviště akreditovaného zařízení nebo více pracovišť akreditovaného zařízení, kam chce být zařazen. Ministerstvo, popřípadě pověřená organizace, zařadí uchazeče do specializačního vzdělávání uskutečňovaného akreditovaným zařízením, popřípadě více akreditovanými zařízeními, podle výběru uchazeče.

(5) Pokud poptávka v oboru specializace převyšuje nabídku míst v akreditovaných zařízeních, je základním kritériem pro výběr účastníků pro zahájení teoretické části vzdělávacího programu datum zařazení do specializace, popřípadě datum doručení žádosti.

(6) Pokud si uchazeč akreditované zařízení nevybral nebo vybrané akreditované zařízení má naplněnou kapacitu, doporučí pověřená organizace uchazeči jiné vhodné akreditované zařízení.

(7) V případě, že žadatel nesplňuje kritéria pro zařazení do oboru specializace, ministerstvo vydá rozhodnutí o nezařazení uchazeče do specializačního vzdělávání.

Článek 3

Započtení dříve absolvovaného studia

(1) Účastník zařazený do specializačního vzdělávání může požádat o započtení části dříve absolvovaného studia, nebo započtení dříve absolvovaných modulů a certifikovaných kurzů, pokud jsou součástí příslušného vzdělávacího programu. Žádost o započtení podá účastník písemně, formulář žádosti je na www.mzcr.cz, případně bude uchazeči zaslán. Formulář s dokumenty účastník odesílá na adresu: Ministerstvo zdravotnictví, Odbor vzdělávání a vědy - Uznávací jednotka Brno, Vlnařská 6, 603 00 Brno. Posuzování žádosti o započtení probíhá ve správním řízení dle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád ve znění pozdějších předpisů.

(2) Za dříve absolvované studium se považuje jakékoli doložené vzdělání, včetně vysokoškolského studia jiných než zdravotnických oborů nebo školících akcí celoživotního vzdělávání a vzdělání získaného v cizině, pokud je zakončeno výstupní zkouškou nebo ověřením znalostí a dovedností. Uchazeč však musí doložit shodu získaného vzdělání s požadavky specializačního vzdělávání.

(3) Absolventům akreditovaných zdravotnických studijních oborů vysokých škol nebo vyšších odborných škol bude vždy započten základní (všeobecný) modul.

(4) Započten může být i výkon povolání, včetně výkonu povolání v cizině, pokud splňuje požadavky vzdělávacího programu.

(5) Účastník předloží doklad o započtení části vzdělávacího programu akreditovanému zařízení, ve kterém absolvuje specializační vzdělávání.

(6) Příklady možností započtení dříve absolvovaného studia jsou v příloze č. 2.

Článek 4

Specializační vzdělávání zdravotnických pracovníků způsobilých k výkonu povolání bez odborného dohledu po získání odborné způsobilosti

(1) Specializační vzdělávání zdravotnických pracovníků způsobilých k výkonu zdravotnického povolání po získání odborné způsobilosti, tj. všeobecných sester, porodních asistentek, ergoterapeutů, radiologických asistentů, zdravotních laborantů, zdravotně sociálních pracovníků, optometristů, ortoptistů, asistentů ochrany veřejného zdraví, ortotiků-protetiků, nutričních terapeutů, zubních techniků, dentálních hygienistek, zdravotnických záchranářů, farmaceutických asistentů, biomedicínských techniků a radiologických techniků je uskutečňováno podle § 56 zákona o nelékařských zdravotnických povoláních.

(2) Specializační vzdělávání nemusí být uskutečňováno při výkonu povolání, účastník vzdělávání však musí splnit dobu výkonu povolání stanovenou vzdělávacím programem. Vzdělávací program dále stanoví další požadavky, zejména rozsah a obsah teoretické výuky a dobu a obsah praktické výuky, která je uskutečňována na pracovišti akreditovaného zařízení.

(3) Doba uvedená ve vzdělávacím programu je pouze doporučující, lze ji prodloužit nebo zkrátit při zachování počtu hodin studijního programu.

(4) Vzdělávací programy jsou uskutečňovány modulovým způsobem. Moduly jsou ohodnoceny kredity, které vyjadřují kvantitativní míru zátěže účastníka při studiu daného modulu. Moduly lze akreditovat i samostatně jako certifikované kurzy. Způsob ukončení modulu je stanoven vzdělávacím programem.

(5) Vzdělávací program obsahuje tři úrovně modulů, a to základní (všeobecnou), odbornou a speciální. Těžiště základního modulu nebo všeobecné části spočívá v získání souhrnu převážně teoretických znalostí. Odborné moduly propojují získané vědomosti s vytvářením dovedností. Speciální moduly spojují dovednosti do specifických činností, což umožní účastníkům jejich provádění efektivním, racionálním a kreativním způsobem.

Článek 5

Specializační vzdělávání zdravotnických pracovníků způsobilých k výkonu povolání bez odborného dohledu po získání odborné a specializované způsobilosti

(1) Specializační vzdělávání zdravotnických pracovníků způsobilých k výkonu zdravotnického povolání po získání odborné a specializované způsobilosti, tj. psychologů, logopedů, fyzioterapeutů, odborných pracovníků v laboratorních metodách a přípravě léčivých přípravků, biomedicínských inženýrů, radiologických fyziků a odborných

pracovníků v ochraně veřejného zdraví je realizováno dle § 57 zákona o nelékařských zdravotnických povoláních.

(2) Specializační vzdělávání je realizováno při výkonu povolání. Pokud účastník specializačního vzdělávání pracuje na nižší úvazek než je stanovená týdenní pracovní doba, doba studia se úměrně prodlužuje.

(3)) Doba uvedená ve vzdělávacím programu je pouze doporučující, lze ji prodloužit nebo zkrátit při zachování počtu hodin studijního programu.

(4) Délka specializačního vzdělávání může být zkrácena, pouze pokud byla část specializačního vzdělávání započtena.

(5) Specializační vzdělávání se může dělit na části, pokud tak stanoví vzdělávací program.

Článek 6

Akreditované zařízení

(1) Za průběh specializačního vzdělávání odpovídá akreditované zařízení, které k zabezpečení průběhu specializačního vzdělávání přidělí účastníkovi specializačního vzdělávání školitele.

(2) Školitel je zdravotnický pracovník, který pracuje individuálně s účastníkem, řídí a sleduje průběh jeho studia, průběžně prověřuje jeho teoretické znalosti a praktické dovednosti, odpovídá za průběh specializačního vzdělávání na konkrétním pracovišti a je k dispozici jako konzultant.

(3) Školitel musí být držitelem „Osvědčení k výkonu zdravotnického povolání bez odborného dohledu“ se specializovanou způsobilostí v oboru specializace.

(4) Akreditované zařízení zveřejňuje způsobem umožňujícím dálkový přístup k informacím všechny vzdělávací akce související se specializačním vzděláváním, a to na období kalendářního roku nebo na první a druhé pololetí kalendářního roku.

(5) Akreditované zařízení oznámí pověřené organizaci termíny zahájení vzdělávacích programů s počtem míst ve vzdělávacích programech v termínu, a to do 31. 5. termíny zahájení vzdělávacích programů na druhé pololetí kalendářního roku a do 30. 11. na první pololetí následujícího kalendářního roku.

(6) Akreditované zařízení informuje účastníka o termínu zahájení teoretické části vzdělávacího programu zasláním informace na kontaktní adresu, kterou účastník uvedl v přihlášce v přiměřené době, a to alespoň 4 týdny před termínem zahájení vzdělávací akce.

(7) Při zahájení studia vzdělávacího programu informuje akreditované zařízení účastníka o průběhu studia, o požadavcích kladených na účastníky v jeho průběhu, o doporučené studijní

literatuře, o rozsahu znalostí a dovedností, které jsou potřebné pro ukončení vzdělávacího programu nebo jeho části a způsobu hodnocení a ukončení částí vzdělávacího programu.

(8) Akreditované zařízení zaznamenává průběh specializačního vzdělávání účastníků do studijního průkazu vydaného NCO NZO nebo IPVZ. Požadovaný počet studijních průkazů zašle NCO NZO nebo IPVZ na základě objednávky bez zbytečného odkladu proti úhradě. Vzor studijního průkazu je uveden v příloze č. 3.

(9) Akreditované zařízení informuje pověřenou organizaci NCO NZO nebo IPVZ o účastnících, kteří zahájili účast v modulu nebo části vzdělávacího programu.

(10) Akreditované zařízení zasílá pověřené organizaci po ukončení modulu, nebo části vzdělávacího programu elektronicky záznam s informacemi o jednotlivých účastnících, včetně data ukončení předchozích modulů a omluvené absenci bez zbytečných odkladů, nejpozději do 30 dnů. Za správnost záznamu odpovídá pověřený pracovník akreditovaného zařízení.

Článek 7

Ministerstvo a pověřené organizace

(1) Za koordinaci a kontrolu organizace a realizace specializačního vzdělávání odpovídá ministerstvo, popřípadě jím pověřené organizace.

(2) Ve studijních záležitostech je poradním a metodickým orgánem pro akreditovaná zařízení NCO NZO nebo IPVZ.

(3) Pověřená organizace na základě informací z akreditovaných zařízení a na základě počtu zařazených účastníků v jednotlivých oborech specializace koordinuje zahájení teoretických částí vzdělávacích programů, přičemž zohledňuje hlediska regionální, naplněnosti jednotlivých zařízení a individuální zájmy žadatele.

(4) Pověřená organizace předává akreditovanému zařízení osobní údaje účastníků zpravidla elektronicky po předchozím písemném souhlasu účastníka včetně záznamů o průběhu a ukončení již absolvovaných modulů nebo části vzdělávacího programu nebo o jejich započtení.

(5) Záznam o průběhu specializačního vzdělávání je uveden v příloze č. 4.

Článek 8

Odklad zahájení a přerušení specializačního vzdělávání

(1) V případě, že účastník nemůže z jakýchkoliv důvodů zahájit studium vzdělávacího programu, informuje o této skutečnosti bez zbytečných odkladů akreditované zařízení. Účastník má možnost v tomto případě požádat o:

- a) odklad zahájení studia vzdělávacího programu do následujícího termínu zahájení (pracovní neschopnost, dovolená, pracovní záležitosti), nebo
- b) odklad zahájení studia vzdělávacího programu na dva roky, a to z důvodů dlouhodobé pracovní neschopnosti, mateřské a rodičovské dovolené, nebo jiných závažných důvodů.

Účastník podává písemnou žádost o odklad příslušnému akreditovanému zařízení.

(2) Akreditované zařízení vyhoví žádostem účastníka za výše uvedených podmínek. O této skutečnosti informuje písemně jak účastníka, tak pověřenou organizaci.

(3) V případě, že účastník nezahájí studium bez podání žádosti o odklad nebo nepožádá do dvou let od data odkladu o zahájení studia vzdělávacího programu, pověřená organizace účastníkovi specializační vzdělávání ukončí.

(4) Postup podle odstavců 1 až 3 se použije i při přerušení specializačního vzdělávání.

(5) Po dobu odkladu nebo přerušení účastník není považován za účastníka specializačního vzdělávání.

(6) V případě pochybností při odkladu, přerušení, ukončení nebo opětovného zařazení rozhodne na základě písemné žádosti účastníka nebo akreditovaného zařízení ministerstvo. O rozhodnutí informuje písemně účastníka a akreditované zařízení.

Článek 10

Změna akreditovaného pracoviště

(1) V případě, že účastník žádá o změnu akreditovaného zařízení, zasílá písemnou žádost se specifikací svého požadavku pověřené organizaci - dle oborů uvedených v příloze NCO NZO nebo IPVZ. Pověřená organizace účastníka v termínu do 30 dnů zařadí dle specifikovaného požadavku a oznámí účastníkovi předpokládaný termín začátku vzdělávání. V případě, že účastníkovi není možno vyhovět, sdělí pověřená organizace tuto skutečnost žadateli do 30 dnů.

Článek 11

Kontrola znalostí v průběhu specializačního vzdělávání

- (1) Ukončením modulu nebo části vzdělávacího programu se rozumí splnění jeho požadavků:
- a) kolokviem,
 - b) zkouškou, ústní nebo písemnou,
 - c) testem,
 - d) případovou studií, nebo
 - e) seminární prací.

Předpokladem ukončení modulu nebo části vzdělávacího programu výše uvedeným způsobem je splnění všech požadavků stanovených vzdělávacím programem pro daný modul nebo část.

(2) Akreditované zařízení zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup k informacím termíny ukončení modulu nebo části vzdělávacího programu nejpozději 30 dnů před plánovaným termínem.

(3) Akreditované zařízení určí nejvýše dva opravné termíny u účastníků s hodnocením “neprospěl“. Účastníci jsou informováni písemně 4 týdny před plánovaným termínem.

(4) Akreditované zařízení umožní opakování modulu nebo části vzdělávacího programu, a to na základě písemné žádosti účastníka. Akreditované zařízení zařadí účastníka v termínu do 30 dnů a oznámí předpokládaný termín konání modulu, nebo části vzdělávacího programu.

Článek 12

Ukončení specializačního vzdělávání

(1) Specializační vzdělávání se ukončuje:

- a) na žádost účastníka,
- b) rozhodnutím ministerstva v případě neplnění požadavků specializačního vzdělávání,
- c) atestační zkouškou.

(2) Přihlášku k atestační zkoušce zasílá uchazeč pověřené organizaci podle přílohy č. 5. Formulář přihlášky k atestační zkoušce je na webové stránce ministerstva www.mzcr.cz.

(3) K atestační zkoušce bude připuštěn uchazeč, který prokáže splnění požadavků stanovených zákonem o nelékařských zdravotnických povoláních a vzdělávacího programu. Uchazeč musí splnit požadavky vzdělávacího programu platného v době, kdy specializační vzdělávání probíhalo. Pokud v průběhu specializačního vzdělávání bylo platných více vzdělávacích programů, posuzuje se každý rok specializačního vzdělávání podle vzdělávacího programu platného k 1. lednu tohoto roku, pokud byly požadavky na uchazeče novým vzdělávacím programem zpřísněny, nebo podle vzdělávacího programu platného k 31. prosinci tohoto roku, pokud byly požadavky novým vzdělávacím programem zmírněny. V přihlášce k atestační zkoušce akreditované zařízení potvrzuje správnost uvedených údajů a splnění podmínek stanovených vzdělávacím programem.

(4) Pokud byla uchazeči ministerstvem započtena část vzdělávacího programu, přikládá k přihlášce o atestační zkoušku stejnopis nebo úředně ověřenou kopii rozhodnutí Ministerstva zdravotnictví o započtení části dříve absolvovaného studia.

(5) Pokud údaje v přihlášce o atestační zkoušce neodpovídají stanoveným podmínkám pro vykonání atestační zkoušky, nebo jsou údaje v přihlášce nečitelné, informuje pověřená organizace žadatele o této skutečnosti bez zbytečných odkladů, nejpozději však do 30 dnů od data obdržení žádosti.

(6) Pokud uchazeč nedoloží ani po výzvě splnění požadavků vzdělávacího programu, rozhodne ministerstvo o zamítnutí žádosti o připuštění k atestační zkoušce.

(7) Pověřená organizace zasílá žadatelům, kteří splňují kritéria pro vykonání zkoušky, na kontaktní adresu otázky k atestační zkoušce, informace o místě konání atestační zkoušky a termínu konání atestační zkoušky alespoň 30 dnů před datem plánované zkoušky.

(8) Pověřená organizace u absolventů atestační zkoušky archivuje protokol o průběhu zkoušky, datum zkoušky a číslo vydaného diplomu dle zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých souvisejících zákonů..

(9) Pověřená organizace zajišťuje vydávání diplomů o specializaci. Na diplomu je podepsán předseda zkušební komise, statutární zástupce pověřené organizace a zástupce ministerstva. Na žádost absolventa pověřená organizace vydá duplikát diplomu o specializaci a vede evidenci vydaných duplikátů.

(10) Do průkazu odbornosti provede záznam o výsledku atestační zkoušky předseda zkušební komise. Diplom vydá Ministerstvo zdravotnictví.

Příloha č. 1.

NCO NZO je pověřenou organizací pro tyto obory:

- všeobecná sestra s výjimkou klinické perfuziologie
- porodní asistentka
- ergoterapeut
- radiologický asistent
- zdravotní laborant
- zdravotně sociální pracovník
- optometrista
- ortoptista
- asistent ochrany veřejného zdraví
- ortotik, protetik
- nutriční terapeut
- zubní technik
- dentální hygienistka
- zdravotnický záchranář
- farmaceutický asistent
- fyzioterapeut
- odborný pracovník v ochraně veřejného zdraví
- organizace a řízení

IPVZ je pověřenou organizací pro tyto obory:

- biomedicínský technik
- všeobecná sestra v oboru klinická perfuziologie
- klinický psycholog
- klinický logoped
- radiologický fyzik
- odborný pracovník v laboratorních metodách a přípravě léčivých přípravků
- biomedicínský inženýr

Příloha č. 2

Metodika pro započtení části vzdělávacího programu např.:

(1) Specializační vzdělávání Ošetrovatelská péče v pediatrii¹

a) Absolventům středních zdravotnických škol a vyšších zdravotnických škol (dětská sestra, diplomovaná dětská sestra) bude uznán odborný modul Role dětské sestry.

b) Absolventům středních zdravotnických škol a vyšších zdravotnických škol (zdravotní/všeobecná sestra, porodní asistentka, diplomovaná všeobecná sestra a diplomovaná porodní asistentka), které absolvovaly kurz Psychologie a pedagogiky dítěte a mají MZ ČR uznanou specializovanou způsobilost dětské sestry vyjma práce na novorozeneckých odděleních bude uznán odborný modul Role dětské sestry, pokud doloží potvrzení o výkonu povolání na pracovištích zajišťující péči o děti v délce minimálně 1 rok v rozsahu stanové týdenní pracovní doby a absolvování testu odborných znalostí z pediatrie.

(2) Specializační vzdělávání Aplikovaná fyzioterapie²

a) Absolventům vysokých škol a vyšších odborných školy zajišťujících kvalifikační studium pro fyzioterapeuty bude vždy započtena část všeobecná a část odborná.

b) Absolventům střední zdravotnické školy zajišťující kvalifikační studium fyzioterapeutů (rehabilitační pracovník), bude započtena odborná praxe, pokud doloží výkon povolání v rozsahu odborné praxe stanovené vzdělávacím programem.

Příloha č. 3 Studijní průkaz

¹ § 51 vyhlášky č. 424/2004 Sb., kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků, ve znění vyhlášky č. 401/2006 Sb.

² § 112 vyhlášky č. 424/2004 Sb.

Příloha č. 4

Název specializačního vzdělávání:			
--	--	--	--

Záznam o průběhu specializačního vzdělávání				číslo kurzu:	
Název modulu, nebo části vzdělávacího programu:			počet kreditů:		
Akreditované zařízení:					
Termíny konání modulu:					
Vedoucí studia:					
Způsob ukončení modulu:					
Poř.č	Kód	Jméno a příjmení účastníka	Datum ukončení	Hodnocení	Rozsah omluvené absence T+P
.					
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					

20					
21					
22					
23					
24					
25					